

وه قایمی کوردستان

روژنامه‌ی ره‌سمی هه‌ریمی کوردستانه - وه‌زاره‌تی داد ده‌ری ده‌کات

ژماره (١٥٤) سالی دوازدهم ٢١/کانونی یه‌که‌م/٢٠١٢ زاینی ١٠/به‌فرانبار/٢٧١٢ کوردی ١٧ /سه‌قه‌ر/١٤٣٤ کۆچی

له‌م ژماره‌یه‌دا:

154

- ١٤ یاسای ژماره (١٢) سالی ٢٠١٢
یاسای به‌خواه‌نکردنی نه‌و خانووه نیشته‌جییانه‌ی ده‌که‌ونه حه‌ره‌می گونده‌کان
له‌نیو سنووری شاره‌وانیه‌کاندا له هه‌ریمی کوردستان - عی‌راق
- ٥٤ به‌یانی سالی ٢٠١٢ ی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری ٢/
- ٦٤ به‌یانی ژماره (٢٢) ی سالی ٢٠١٢ ی وه‌زاره‌تی داد
- ٦٤ به‌یانی ژماره (١٣٢ - ١٣٣ - ١٣٤ - ١٣٥ - ١٣٦ - ١٣٧ - ١٣٨ - ١٣٩ - ١٤٠) سالی ٢٠١٢ ی وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی

وقائع كوردستان

الجريدة الرسمية لأقليم كوردستان - تصدر من قبل وزارة العدل

العدد (١٥٤) السنة الثانية عشرة ٢١/ كانون الأول/ ٢٠١٢ ميلادي ١٠/ بهفرانبار/ ٢٧١٢ كوردي ١٧/ صفر/ ١٤٣٤ هجري

في هذا العدد:

154

قانون رقم (١٢) لسنة ٢٠١٢
قانون تملك الدور السكنية الواقعة في حرم القرى ضمن حدود البلديات
في إقليم كوردستان - العراق

فهرست المواضيع باللغة الكوردية فقط

٥ ص بيان لسنة ٢٠١٢ وزارة المالية والاقتصاد / ٢
٦ ص بيان رقم (٢٢) لسنة ٢٠١٢ وزارة العدل
٦ ص بيان رقم (١٣٢-١٣٣-١٣٤-١٣٥-١٣٦-١٣٧-١٣٨-١٣٩-١٤٠) لسنة ٢٠١٢
وزارة الصحة

No.:154 Date: December, 31, 2012 Vol.: 12

به ناوی خوای به خشنده و میهره بان

هه ریمی کوردستانی عیراق

سه روکایه تی هه ریم

سه روک

به ناوی گه نه وه

بریار

ژماره (۲۵) سالی ۲۰۱۲

به پیتی نه و ده سه لاتهی له برگی (۱) ی ماددهی (۱۰) ی یاسای سه روکایه تی هه ریمی کوردستان - عیراق ی ژماره (۱) ی سالی ۲۰۰۵ ی هه موارکراو پیمان دراوه، به پالپشتی نه و یاسا کارییی پهرله مانی کوردستان - عیراق کردوویه تی له دانیشتی ژماره (۲۲) له ۲۰۱۲/۱۱/۲۱ بریارماندا به ده رکردنی:

یاسای ژماره (۱۲) ی سالی ۲۰۱۲

یاسای به خاوه نکردنی نه و خانووه نیشته جییانهی ده که ونه هه رهمی گونده کان له نیو سنووری شاره وانیه کاندای له هه ریمی کوردستان - عیراق

ماددهی یه که م:

نه و خانووه نیشته جییانهی ده که ونه هه رهمی گونده کان و ، نه و خانوانهی تاسه واری بینا کانیان ماوه، له نیو سنووری شاره وانیه کاندای ، که تاوه کو ده رچوونی نه م یاسایه به خاوه نه کراون، به گویره ی دیزاینی بنه رته ی شاره وانیه کان، به خاوه نه ده کرین و، بو دیاری کردنی هه رهمی گونده کانیش پشت ده به ستییت به نه خشه ی کادسترۆ، به م شیوه ی خواره وه:

یه که م: رووبه ری زه ی تارپاده ی (۲م ۴۰۰) به نرخیکی ره مزی و، نه وه ی له م پاده یه زیاتر بییت تا پاده ی رووبه ری (۲م ۸۰۰) به نرخ ی (۵۰%) ی نرخ ی باو له پارێزگا و، (۲۵%) له قه زاو، (۱۰%) له ناحیه، به خاوه نه ده کرین.

دووهم: نه گه ر رووبه ره که له (۲م ۸۰۰) زیاتر بییت نه و رووبه ره زیده که به ناوی شاره وانیه په یوه ندار به بی به رامبه ر تو مار ده کریت.

ماددهی دووهم:

یه کهم: له یه که کارگێرییه کاندای، لیژنه یه که به سه روکایه تی سه روکی یه که ی کارگێری و ئەندامی تی نوینەری فه رمانگه کانی وه زاره ته کانی دارایی و ئابووری ، و شاره وانی و گهشت و گوزار، و کشتوکال و سه رچاوه ئاوییه کان ، و داد ، پیک ده هیتریت ، بو بریاردان له سه ر داواکارییه پیشکه شکاراوه کانی به خاوه نکردن به پیی حوکه کانی ئەم یاسایه ، و بریاره کانی شیای تانه لیدان ده بن له لای لیژنه ی بالای پیکهاتوو له برگه (دووهم) ی ئەم مادده یه دا ، له ماوه ی (۳۰) سی رۆژ له ریکه وتی پی پراگه یانندی که سی داواکاری به خاوه نکردن .

دووهم: له ناوه ندیی پارێزگا کاندای لیژنه یه کی بالا به سه روکایه تی دادوه ریک و ئەندامی تی نوینەرانی وه زاره ته کانی شاره وانی و گهشت و گوزار، و کشتوکال و سه رچاوه ئاوییه کان، و دارایی و ئابووری، و داد، پیک ده هیتریت، بو سه یرکردنی بریاره ده رچوویندراوه کانی لیژنه لاه که کانی پیکهاتوو به پیی حوکه کانی ئەم یاسایه ، ده رباره ی بریاردان له سه ر داواکارییه پیشکه شکاراوه کانی به خاوه نکردن و خه ملاندن، و بریاره کانی بنه ر ده بییت.

ماددهی سێیه م:

مه رجه کانی به خاوه نکردن

یه کهم: پیویسته خانووه که بو نیشته جیبوون ته رخان کرابییت و بکه ویتته حه ره می گوند له ناو سنووری شاره وانیه کاندای.

دووهم: ئەوه ی حوکه کانی ئەم یاسایه ده یگریته وه یان میراتگه شه رعیه کانی، داواکاری به خاوه نکردن پیشکه ش به لیژنه ی تایبه ته ندی پیکهاتوو به پیی حوکه کانی ئەم یاسایه، ده کات، له ماوه ی (۶) شه ش مانگ له ریکه وتی پیکهتانی لیژنه تایبه ته نده ئاماژه بو کراوه کان له برگه (یه کهم) ی مادده ی دووهمی ئەم یاسایه .

ماددهى چوارهم:

ته گهر تهوهى حوكمه كانى ته م ياسايه ده يگرته وه داواكارى به خاوه نكردن له ماوهى ديارى كراو، له مادده سى ته م ياسايه دا، پيشكesh نه كات، يان به رامبهرى به خاوه نكردى خه ملينراو له لايهن ليژنه وه، نه دات، ته وا مافى به خاوه نبوون له ده ست ده دات.

ماددهى پينجه م:

يه كه م: ته گهر داواكارى به خاوه نكرده كه به هوئى نه گونجاني جيگاي زهوى وزاره كه له گهل ديزينه بنه رته تيه كاني شاره كان، ره تكرابه وه، ته وا شاره واني په يوه ندار پارچه زهويكى نيشته جيپوونى گونجاو به رووبه ريك كه له (٢٤٠٠) زياتر نه بيت، له ناو حهره مى گوند ته گهر هه بيت، ته رخان ده كات، و به خاوه ن ده كریت به وهى حوكمه كانى ته م ياسايه ده يگرته وه.

دووهم: له حالتهى نه بوونى پارچهى نيشته جيپوون بو قه ره بوو كرده وه به گویرهى برگه (يه كه م) سهره وه، ته وا ته وانهى ده يانگرته وه به پارچهى نيشته جيپوونى هاوشپوه له نيو سنوورى نزيكترين شاره واني، قه ره بوو ده كرینه وه.

ماددهى شه شه م:

پيوسته وه زاره تى شاره واني و گه شت و گوزار ديزاين و پيداويستى هونه رى پيوست بو ته و ناوچانهى حوكمه كانى ته م ياسايه ده يانگرته وه تاماده بكات.

ماددهى حه وته م:

حوكمه كانى ته م ياسايه له سهر ته و گوندانهى كه له داهاتودا ده خرینه سنوورى شاره وانيه كان ، پياده ده كریت.

ماددهى هه شته م:

پيوسته له سهر ته نجومه نى وه زيران رينمايى پيوست بو تاسان جيبه جيكردى حوكمه كانى ته م ياسايه ده ربكات.

ماددهى نوپه م:

كار به هيج ده قىكى ياسايى يان بريارىكى ناكوك به حوكمه كانى ته م ياسايه ناكريت.

ماددهی دهیه م:

پێویسته له سهر ئهجمهنی وهزیران و لایهنه پهیوهندهارهکان حوكمهکانی ئهم یاسایه جیبهجی بکهن.

ماددهی یازدهم:

ئهم یاسایه له ریکهوتی بلاوکردنهوهی له رۆژنامهی فهرمی (وهقایی کوردستان) دا جیبهجی دهکریت.

مسعود بارزانی

سهرۆکی ههریمی کوردستان - عێراق

ههولێر:

٩/ کانوونی یهکهم / ٢٠١٢ ی میلادی

١٨/ سهرمابهز / ٢٧١٢ ی کوردی

٢٥/ محرم / ١٤٣٤ ی هجری

هۆیه پێویستکارهکانی دهچوواندنی ئهم یاسایه

لهبهر ئهو فراوانبوونه ئاوهدانیهی که ههریمی کوردستان بهخۆیهوه دهیبینییت و زۆریک له خانووه دروستکاراوهکان دهکهونه نێو سنووری دیزاینه بنهڕهتیهکان له حهرهمی ئهو گوندانهی دهکهونه ناو سنووری شارهوانیهکان ، و بهمهبهستی بهخاوهنکردنیان بۆ پاراستنی بهرژهوهندی خاوهنهکانیان و بهرژهوهندی گشتی ، ئهم یاسایه دهچویندرا.

وہزارهتی دارایی و ئابووری

به بیان

به پیتی ئه و دهسه لاتهی پیماندراره له (ماددهی حه قدهم / برگیه ی دووهم) له یاسای و هزارهتی دارایی و ئابووری ژماره (5) ی سالی (2010) ، بریارماندا به :-
- کردنه وهی به نکێ چۆلی له شاری ههولێر سه ربه به رپوه به رایه تی گشتی بانکه بازارگانیه کان .
- له رۆژی ده رچوونی ئهم به یانه ریکه وتی 20/12/2012 .

به بیان

به پیتی ئه و دهسه لاتهی پیماندراره له (ماددهی حه قدهم / برگیه ی دووهم) له یاسای و هزارهتی دارایی و ئابووری ژماره (5) ی سالی (2010) ، بریارماندا به :-
- گۆرینی (به شی کاروباری یاسایی) له پارێزگای سلیمانی و دهۆک بو (به رپوه به رایه تی کاروباری یاسایی) سه ر به به رپوه به رایه تی گشتی کاروباری یاسایی .
- له رۆژی ده رچوونی ئهم به یانه ریکه وتی 2/12/2012 .

بایز سه عید محمد

وهزیری دارایی و ئابووری

وهزارهتى داد

به يانى ژماره (٢٢) ي سالى ٢٠١٢

به پيى نهو دهسه لاتهى پيماندراره له (ماددهى نويم / برگهى دوو) له ياساى وهزارهتى داد
ژماره (١٣) ي سالى (٢٠٠٧) ، بريارماندا به :-

- ١- كوردهوى فرمانگهى دادنوسى له ناحيهى ديبه گه .
- ٢- كوردهوى فرمانگهى دادنوسى له ناحيهى كه له ك .
- ٣- كوردهوى فرمانگهى دادنوسى له ناحيهى رڤيا .

شيروان حه يدهرى

وهزيرى داد

وهزارهتى ته ندروستى

به يان ژماره (١٣٢) ي سالى ٢٠١٢

به پيى نهو دهسه لاتهى پيماندراره له (ماددهى شه شم / برگهى دووهم) له ياساى
وهزارهتى ته ندروستى ژماره (١٥) ي سالى ٢٠٠٧ ، بريارماندا به :-

- كوردهوى (بهشى مندالى ناكام) له نه خووشخانهى رزگارى فيركارى سه ر به
به ريوه به رايه تى گشتى ته ندروستى هه ولير .
- له رڤى ده رچوونى نه م به يانه ريكه وتى ٢٠١٢ / ١٢ / ١٨ .

د. ريكه وت حه رشيد كريم

وهزير ته ندروستى

وہزارهتی تهندروستی

به بیان ژماره (۱۳۳) ی سالی ۲۰۱۲

به پیتی ئەو دەسه‌لاته‌ی پیماندراره له (مادده‌ی شه‌شهم/ برگه‌ی دووهم) له یاسای وەزارهتی تهندروستی ژماره (۱۵) ی سالی ۲۰۰۷، بریارماندا به :-
 - کردنه‌وه‌ی (بنکه‌ی تهندروستی وارقین ستی) له جوړی (C) له کۆمه‌لگه‌ی وارقین ستی له دو میز سه‌ر به به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی گشتی تهندروستی دهۆک .
 - له رۆژی ده‌رچوونی ئەم به‌یانه له ریکه‌وتی ۲۰۱۲ / ۱۲ / ۱۸ .

به بیان ژماره (۱۳۴) ی سالی ۲۰۱۲

به پیتی ئەو دەسه‌لاته‌ی پیماندراره له (مادده‌ی شه‌شهم/ برگه‌ی دووهم) له یاسای وەزارهتی تهندروستی ژماره (۱۵) ی سالی ۲۰۰۷، بریارماندا به :-
 - کردنه‌وه‌ی (به‌شی شوشتنه‌وه‌ی گورچیله‌ی ده‌ست کرد) نه‌خۆشخانه‌ی سوۆران سه‌ر به به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی گشتی تهندروستی هه‌ولێر .
 - له رۆژی ده‌رچوونی ئەم به‌یانه له ریکه‌وتی ۲۰۱۲ / ۱۲ / ۱۸ .

به بیان ژماره (۱۳۵) ی سالی ۲۰۱۲

به پیتی ئەو دەسه‌لاته‌ی پیماندراره له (مادده‌ی شه‌شهم/ برگه‌ی دووهم) له یاسای وەزارهتی تهندروستی ژماره (۱۵) ی سالی ۲۰۰۷، بریارماندا به :-
 - کردنه‌وه‌ی (هۆبه‌ی ددان) له به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی تهندروستی سوۆران سه‌ر به به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی گشتی تهندروستی هه‌ولێر .
 - له رۆژی ده‌رچوونی ئەم به‌یانه له ریکه‌وتی ۲۰۱۲ / ۱۲ / ۲۳ .

د. ریکه‌وت همه‌رشید کریم

وه‌زیر تهندروستی

وہزارهتی تهندروستی

به یانی ژماره (۱۳۶) ی سالی ۲۰۱۲

به پیتی نهو دهسه لاتهی پیماندراره له (ماددهی شه شه م / برگه ی دووهم) له یاسای وهزارهتی تهندروستی ژماره (۱۵) ی سالی ۲۰۰۷ ، بریارماندا به :-
- کردنه وهی (تاقیگه ی ناوهندی) له بهرپوه بهرایهتی تهندروستی سوران سهر به بهرپوه بهرایهتی گشتی تهندروستی ههولیر .
- له رۆژی ده رچوونی ئەم به یانه ریکهوتی ۲۰۱۲/۱۲/۲۳ .

به یانی ژماره (۱۳۷) ی سالی ۲۰۱۲

به پیتی نهو دهسه لاتهی پیماندراره له (ماددهی شه شه م / برگه ی دووهم) له یاسای وهزارهتی تهندروستی ژماره (۱۵) ی سالی ۲۰۰۷ ، بریارماندا به :-
- کردنه وهی (خانووی پزیشکانی نهخۆشخانهی (۱۰۰) سهده ویلهیی) له بهرپوه بهرایهتی سوران سهر به بهرپوه بهرایهتی گشتی تهندروستی ههولیر .
- له رۆژی ده رچوونی ئەم به یانه ریکهوتی ۲۰۱۲/۱۲/۲۳ .

به یانی ژماره (۱۳۸) ی سالی ۲۰۱۲

به پیتی نهو دهسه لاتهی پیماندراره له (ماددهی شه شه م / برگه ی دووهم) له یاسای وهزارهتی تهندروستی ژماره (۱۵) ی سالی ۲۰۰۷ ، بریارماندا به :-
- کردنه وهی (نهخۆشخانهی ناشتی) جۆری (۱۰۰) قهره ویلهیی له قهزای سوران سهر به بهرپوه بهرایهتی گشتی تهندروستی ههولیر .
- له رۆژی ده رچوونی ئەم به یانه له ریکهوتی ۲۰۱۲/۱۲/۲۳ .

د . ریکهوت همه رشید کریم

وهزیر تهندروستی

بہیانی ژماره (۱۳۹) ی سالی ۲۰۱۲

بہپیتی تہو دہسہلاتہی پیماندراره له (ماددهی شہشہم/ برگہی دووہم) له یاسای وہزارهتی تہندروستی ژماره (۱۵) ی سالی ۲۰۰۷ ، بریارماندا بہ :-
- کردنہوہی (یہکہی ددان) له نہخوشخانہی سۆران سہر بہ بہرپتوہبہرایہتی گشتی تہندروستی ہہولیر .
- له رۆژی دەرچوونی تہم بہیانہ ریکہوتی ۲۰۱۲/۱۲/۲۴ .

بہیانی ژماره (۱۴۰) ی سالی ۲۰۱۲

بہپیتی تہو دہسہلاتہی پیماندراره له (ماددهی شہشہم/ برگہی دووہم) له یاسای وہزارهتی تہندروستی ژماره (۱۵) ی سالی ۲۰۰۷ ، بریارماندا بہ :-
- کردنہوہی (یہکہی ددان) له نہخوشخانہی شہہید شیخ سلیمان له بالیسان له بہرپتوہبہرایہتی تہندروستی شہقلاوہ سہر بہ بہرپتوہبہرایہتی گشتی تہندروستی ہہولیر
- له رۆژی دەرچوونی تہم بہیانہ ریکہوتی ۲۰۱۲/۱۲/۲۶ .

د . ریکہوت حمہ رشید کریم
وہزیری تہندروستی

بسم الله الرحمن الرحيم

إقليم كوردستان – العراق

رئاسة الاقليم

الرئيس

بأسم الشعب

قرار

رقم (٢٥) لسنة ٢٠١٢

وفقا للصلاحيات الممنوحة لنا في الفقرة الأولى من المادة العاشرة لقانون رئاسة إقليم كوردستان – العراق رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل وبناءً على ما شرعه برلمان كوردستان – العراق في جلسته المرقمة (٢٢) في ٢١/١١/٢٠١٢ قررنا إصدار:

قانون رقم (١٢) لسنة ٢٠١٢

قانون تمليك الدور السكنية الواقعة في حرم القرى ضمن حدود البلديات

في إقليم كوردستان - العراق

المادة الأولى:

تملك الدور السكنية الواقعة في حرم القرى، والدور التي آثار أبنيتها قائمة ضمن حدود البلديات، والتي لم يتم تملكها لأصحابها لغاية صدور هذا القانون، حسب التصاميم الأساسية للبلديات، ويجري الاعتماد على خارطة كادسترو لتحديد حرم القرى، على النحو التالي:

أولاً: تملك مساحة الأرض لحد (٢م٤٠٠) بسعر رمزي، وما زاد على ذلك ولحد مساحة (٢م٨٠٠) بسعر (٥٠%) من السعر السائد للمحافظة، و (٢٥%) للقضاء، و (١٠%) للناحية.

ثانياً: إذا زادت المساحة على (٢م٨٠٠) تسجل المساحة الزائدة باسم البلدية المعنية بدون عوض .

المادة الثانية:

أولاً: تشكل لجان في الوحدات الإدارية برئاسة رئيس الوحدة الإدارية وعضوية ممثلي الدوائر، لوزارات المالية والاقتصاد، و البلديات والسياحة، والزراعة والموارد المائية، و العدل للبت في الطلبات المقدمة بالتمليك بموجب أحكام هذا القانون، وتكون قراراتها قابلة للطعن لدى اللجنة العليا المشكلة في الفقرة (ثانياً) من هذه المادة، خلال مدة (٣٠) ثلاثين يوماً من تاريخ تبليغ طالب التمليك .

ثانياً: تشكل لجنة عليا في مراكز المحافظات برئاسة قاضي وعضوية ممثلي وزارات البلديات والسياحة، والزراعة والموارد المائية، والمالية والاقتصاد، والعدل للنظر في القرارات الصادرة من اللجان الفرعية المشكلة بموجب أحكام هذا القانون بخصوص إقرار الطلبات المقدمة بالتمليك والتقدير وتكون قراراتها باتة.

المادة الثالثة: شروط التمليك

أولاً: أن تكون الدار مخصصة للسكن وواقعة في حرم القرية داخل حدود البلديات .
ثانياً: للمشمول بأحكام هذا القانون أو ورثته الشرعيين تقديم طلب التمليك إلى اللجنة المختصة المشكلة بموجب أحكام هذا القانون خلال مدة (٦) ستة أشهر من تاريخ تشكيل اللجان المختصة المشار إليها في الفقرة (أولاً) من المادة الثانية من هذا القانون

المادة الرابعة:

إذا لم يقدم المشمول بأحكام هذا القانون طلبه بالتمليك خلال المدة المحددة في المادة الثالثة من هذا القانون، أو لم يسدد بدل التمليك المقدر من قبل اللجنة، يسقط حقه في التمليك.

المادة الخامسة:

أولاً: إذا رفض طلب التمليك بسبب تعارض موقع العقار للتصاميم الأساسية للمدن، تقوم البلدية المعنية بتخصيص قطعة أرض سكنية ملائمة بمساحة لا تزيد على (٢م٤٠٠) ضمن حرم القرية إن وجدت، ويجري تملكها للمشمول بأحكام هذا القانون .

ثانياً: في حالة عدم توفر القطع السكنية للتعويض حسب الفقرة (أولاً) أعلاه ، يتم تعويض المشمولين بقطع سكنية مماثلة ضمن حدود أقرب بلدية.

المادة السادسة:

على وزارة البلديات والسياحة إعداد التصاميم والمستلزمات الفنية اللازمة للمناطق المشمولة بأحكام هذا القانون .

المادة السابعة:

تطبق أحكام هذا القانون على القرى التي ستضم مستقبلاً في حدود البلديات .

المادة الثامنة:

على مجلس الوزراء إصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون.

المادة التاسعة:

لا يعمل بأي نص قانوني أو قرار يتعارض مع أحكام هذا القانون.

المادة العاشرة:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ أحكام هذا القانون.

المادة الحادية عشر:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تأريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

مسعود بارزاني

رئيس اقليم كوردستان - العراق

ههولير:

٩/ كانون الاول / ٢٠١٢ ي ميلادي

١٨/ سهرمابه/ ٢٧١٢ ي كوردي

٢٥ / محرم/ ١٤٣٤ ي هجري

الأسباب الموجبة

بالنظر للتوسع العمراني الذي يشهده إقليم كوردستان ، ووقوع الكثير من الدور المشيدة ضمن حدود التصاميم الأساسية في حرم القرى الداخلة ضمن حدود البلديات، ولغرض تليكيها لأصحابها حفاظاً على مصالحهم والمصلحة العامة، فقد شرع هذا القانون.